

Ur
Gotlands Allehanda
2021-08-02

Karlsölämm flyttas med 1800-talsbåt

NYHETER För att bevara historien körs varje år några lamm från Lilla Karlsö på traditionellt sätt, i en gammal träbåt med segel och åror. Båten tillhörde en av öns förra ägare och har tidigare använts just till att flytta får.

SID 6-7

Seglingen till fastlandet från Lilla Karlsö tog bara 25 minuter i den friska sydvästvinden.

FOTO: ELISABET ANDERSON

Gutefår seglas från Lilla Karlsö

KLINTEHAMN

Naturskyddsföreningen följer inte bara traditionen med att ha lamm på Lilla Karlsö. Ibland flyttas även fåren på traditionellt sätt, med hjälp av en äldre segelbåt.

På Lilla Karlsö har det funnits betande får sedan bronsåldern. Långt innan motorbåtar fanns fraktades fåren ut med rodd- eller segelbåt och för att traditionen inte ska försvinna helt gör Naturskyddsföreningen likadant en eller ett par gånger om året.

Under torsdagen skulle några bagglamm på väg att bli könsmogna hämtas till fastlandet och resan till och från ön gick ombord på en tremänning (en båt med tre par åror) byggd i slutet av 1800-talet.

– Vi vill försöka bevara historien och det är det vi gör genom att köra några djur varje år mellan lillön och storlandet i en gammal tremänning. Det här är ju gotländsk kultur, precis som gotländska kyrkor, säger Björn Hjernquist, som äger fåren och är ansvarig för skötseln av Lilla Karlsö på uppdrag av Naturskyddsföreningen.

Innan Naturskyddsföreningen köpte Lilla Karlsö 1954, ägdes ön av tre gårdar; Hägur, Bopparve och Grymlings. Varje gård skulle hålla med en storbåt med en besättning på tre personer som kunde ställa upp för varandra när det behövdes, till exempel vid klippning eller hemtagning av djur för slakt.

– Varje gång någon behövde hjälp var man skyldig att ställa upp och den här båten har ingått i det systemet, säger Björn Hjernquist.

För att hinna före den väntade hårda blåsten blev det en tidig start på torsdagsmorgonen och strax efter klockan sju kunde tremänningen – den här gången med fyra mans besättning – sätta segel och styra ut mot Lilla Karlsö. Ytterligare några medhjälpare tog sig till ön med motorbåt och lagom till tremänningens ankomst (med en besättning som var genomblöt efter att de åkt igenom en åskskur) hade fem bagglamm skilts från flocken och stod redo i en fålla och väntade på transport. De lät sig ytterst motvilligt dras i hornen till bryggan och lyftes sedan ned i tremänningen.

Med i den gamla träbåten fanns Per-Erik Ekholm. Hans morfar var en av de tre, tidigare delägarna av Lilla Karlsö och båten tillhörde tidigare hans familjegård, Hägur. Numera är det hembygdsföreningen som har hand om storbåten, som de senaste åren inte seglats mer än vid den årliga turen till Lilla Karlsö.

– Det är ett bra initiativ att de fortsätter traditionen med att frakta lamm som de gjorde förr, säger Per-Erik Ekholm.

Han var nöjd med dagens tur.

- Det kom en åskskur, det var ju lite oförberett. Men när vi åkte iland gick det ju hemskt bra.

Elisabet Andersson

Elisabet.Andersson@gotlandsallehanda.se

Att flytta lamm från Lilla Karlsö med storbåt är ett sätt att bevara den gotländska historien.
FOTO: ELISABET ANDERSSON

Seglingen till fastlandet från Lilla Karlsö tog bara 25 minuter i den friska sydvästvinden.
FOTO: ELISABET ANDERSON

Bagglammen var på väg att bli könsmogna och flyttades så att de inte skulle åstadkomma några oönskade lammungar.
FOTO: ELISABET ANDERSSON

Storbåten byggdes 1891 och tillhörde tidigare Hägur gård. Båten var en av tre som användes för att köra lamm mellan fastlandet och Lilla Karlsö. Styrman Erik Ekholm och skeppare Per-Erik Ekholm hade med sig Leo och Måns Hjernquist.
FOTO: ELISABET ANDERSSON

De fem lammerna lyftes över i tremännningen av Mårten och Kalle Hjernquist. Måns Hjernquist höll i tampen i fören.
FOTO: ELISABET ANDERSSON